

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317218472
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2317218472.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: G. Z., narodená XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, so sídlom F. Kapisztyóryho 1, Nové Zámky, dieťa rodičov: matka R. Z., narodená X.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, Z., otec M. K., narodený XX.X.XXXX, bytom A. XXXX/XX, M., za účasti starej matky: T. Z., narodená XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/XX, Z., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej a o náhradnú osobnú starostlivosť, o odvolaní kolízneho opatrovníka proti výroku I. uznesenia Okresného súdu Galanta č. k. 21P/164/2017-389 zo dňa 8.4.2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. m e n í tak, že späťvzatie návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej nepripúšťa a v závislom výroku III. r u š í v časti rozhodnutia o náhrade trov konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu zastavil, výrokom II. konanie o návrhu zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zastavil, výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Uznesenie označené v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 29 ods. 1, 2, 3, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že na pojednávaní dňa 8.4.2019 matka vzala svoj návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej v celom rozsahu späť a žiadala, aby súd konanie zastavil. Otec vyjadril súhlas so späťvzatím návrhu. Kolízny opatrovník nesúhlasil so späťvzatím návrhu, nakoľko to nie je v záujme maloletej.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že ústne pojednávania v danej veci boli značne sťažené, až nemožné, nakoľko súd prvej inštancie matku nemohol riadne vypočuť na pojednávaní (a to ani opakovane) a zistiť skutočnosti nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej (napr. týkajúce sa priemerných mesačných výdavkov na maloleté dieťa). Matka nebola schopná odpovedať na položené otázky, bola na nej badateľná nepohoda, ktorá bola sprevádzaná vonkajšími prejavmi. V danom prípade s ohľadom na vyššie uvedenú objektívnu skutočnosť súd prvej inštancie zoberal na vedomie dispozičné právo matky s návrhom a nakoľko nezistil dôvody, pre ktoré by bolo potrebné v konaní ďalej pokračovať, konanie zastavil.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku I. podal odvolanie kolízny opatrovník. V odvolaní uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu, že je v záujme maloletej upraviť práva a povinnosti rodičov k

maloletému dieťaťu a podľa ich vedomia matka s otcom neobnovili spolužitie a otec je naďalej vedený v rodnom liste maloletej.

6. Matka a otec odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie označenému v záhlaví nepodali.

7. K odvolaniu kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že nesúhlasí s požiadavkami kolízneho opatrovníka, nakoľko požiadal súd o preukázanie otcovstva, testu DNA.

8. K odvolaniu kolízneho opatrovníka sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že sa stotožňuje s odvolaním kolízneho opatrovníka.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý výrok uznesenia súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. o zastavení konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej (§ 388 Civilného sporového poriadku) a pre zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie v závislom výroku III. v časti rozhodnutia o náhrade trov konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej (§ 389 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku).

10. Podľa § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

11. Podľa § 29 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej a rozhodovanie o návrhu starej matky o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. Už právoplatným výrokom II. uznesenia súdu prvej inštancie (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie konanie o návrhu zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zastavil. Na pojednávaní konanom dňa 8.4.2019 matka podaním urobeným ústne do zápisnice o pojednávaní vzala návrh o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej späť, žiadala konanie zastaviť, pričom otec vyjadril súhlas s späťvzatím návrhu zo strany matky a kolízny opatrovník vyjadril nesúhlas so späťvzatím návrhu zo strany matky dôvodiac, že zastavenie konania nie je v záujme maloletej. Súd prvej inštancie napriek nesúhlasu kolízneho opatrovníka so späťvzatím návrhu zo strany matky konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej zastavil dôvodiac, že zobral do úvahy dispozičné právo matky s návrhom, keď nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné v konaní pokračovať. So zastavením konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej nesúhlasil kolízny opatrovník, nakoľko zastavenie konania nie je v záujme maloletej, keď podľa jeho vedomia rodičia neobnovili spolužitie, otec v odvolacom konaní zopakoval súhlas so späťvzatím návrhu zo strany matky a matka v odvolacom konaní uviedla, že sa stotožňuje s odvolaním kolízneho opatrovníka. Predmetom prieskumu odvolacieho

súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne zastavil konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

14. Späťvzatie návrhu na začatie konania je prejavom dispozičnej zásady, ktorá v istej, hoc modifikovanej podobe, platí aj v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku. Najmä pokiaľ možno začať konanie len na návrh, nemôže byť účastník nútený v tomto konaní ďalej pokračovať a na základe vlastného procesného úkonu, po splnení zákonných podmienok príde k jeho zastaveniu, bez meritórneho rozhodnutia. Niektorý z účastníkov môže zabrániť zastaveniu konania v dôsledku procesného úkonu navrhovateľa tým, že vyjadrí svoj nesúhlas s daným úkonom (so späťvzatím). Vôľa navrhovateľa skončiť konanie bez meritórneho rozhodnutia môže byť za určitých okolností obmedzená verejným záujmom, ktorý verejný záujem dominuje v prípadoch, ak konanie možno začať aj bez návrhu.

15. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „vážne dôvody“, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Či v danom prípade ide o vážne dôvody alebo nie, posúdi až súd pri rozhodovaní o späťvzátí návrhu podľa okolností konkrétneho prípadu. Pokiaľ súd vyhodnotí, že niektorý z účastníkov so späťvzatím z vážnych dôvodov nesúhlasí (§ 29 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku), rozhodne tak, že späťvzatie návrhu na zastavenie konania nepripustí. Právoplatnosťou uznesenia o zastavení konania sa konanie končí. Toto rozhodnutie nezakladá prekážku res iudicata.

16. Z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom konania je návrh matky v zmysle ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý patrí medzi konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa ustanovenia § 111 písm. b) Civilného mimosporového poriadku, t. j. rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Toto konanie sa môže začať aj bez návrhu, ako to vyplýva z ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine. Jedná sa o prípad potreby upraviť rodičovské práva a povinnosti, ak rodičia spolu nežijú a nedohodli sa o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Dohodu rodičov zákon vždy uprednostňuje a do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu zasahuje len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Súd nie je viazaný návrhom a tak z úradnej moci upraví v takomto prípade výkon rodičovských práv a povinností autoritatívnym rozhodnutím tak, aby bola prijatá úprava najvýhodnejšia záujmom maloletého dieťaťa v zmysle vykonaného dokazovania. Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia nie sú manželia, nežijú spolu a nedohodli sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Za tohto stavu je potom náležitá odvolacia námietka kolízneho opatrovníka, že rozhodnutie o zastavení konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností nie je v záujme maloletej, keďže rodičia dobrovoľne nedospeli k zmiernemu vyriešeniu podstatných otázok osobnosti maloletej (zverenie do osobnej starostlivosti, výživné, styk s druhým rodičom) a je tak dôvod pokračovať v tomto konaní s dôrazom na ochranu záujmov maloletej. Tu odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že princíp oficiality čo do začatia konania v sebe subsumuje verejný záujem štátu, spočívajúci v právnoochrannej funkcii a v možnosti iniciovať konanie aj „proti vôli“ účastníkov, ak si to vyžaduje ochrana subjektívnych práv a právom chránených záujmov, čo je i preskúmaný prípad. Napokon ani konštatovanie súdu prvej inštancie, že ústne pojednávania v prejednávanej veci boli sťažené, nakoľko nemohol výsluchom matky zistiť skutočnosť nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej, nie je náležité, keďže predmetné konanie je ovládané vyšetrovacím princípom, v zmysle ktorého súd preberá za účastníkov procesnú aktivitu a je povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhl.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne zastavil konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, a preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku v napadnutom výroku I. zmenil tak, že späťvzatie návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej nepripustil.

18. Keďže odvolací súd zmenil výrok I. uznesenia súdu prvej inštancie spôsobom uvedeným vyššie, zanikli dôvody na rozhodovanie o náhrade trov tohto konania. Nakoľko rozhodnutie o náhrade trov konania nie je rozhodnutím vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli, odvolací súd podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku uznesenie súdu prvej inštancie v

závislom výroku III. v časti rozhodnutia o náhrade trov konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej zrušil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, keďže predmetným uznesením sa konanie nekončí.

20. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).